

Rådet for dyreetikk

Oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet

Rådet for dyreetikk

Kristian Ellingsen-Dalskau, sekretær

Veterinærinstituttet

Postboks 750 Sentrum

0106 Oslo

Tlf.: 917 02 970

e-post: Kristian.Ellingsen@vetinst.no

Hjemmeside: <http://www.radetfordyreetikk.no>

Facebook: <https://www.facebook.com/radetfordyreetikk/>

Oslo, 24. februar 2021

Høringssvar fra Rådet for dyreetikk vedrørende ny forskrift om inngrep på og avlaving av kjæledyr

Om Rådet for dyreetikk

Rådet for dyreetikk (RDE) er et uavhengig organ som oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet. RDE har medlemmer med bakgrunn fra forskning, næring og frivillig organisasjonsarbeid, og skal ifølge sitt mandat bl.a. vurdere etiske sider ved alle typer dyrehold, og vurdere behovet for endringer i eksisterende lovverk og forvaltningspraksis. Mer informasjon er å finne på RDEs hjemmeside: <https://www.radetfordyreetikk.no/>

RDEs kommentarer

RDE støtter at det kommer en ny forskrift om inngrep på og avlaving av kjæledyr. Våre kommentarer følger etter hver paragraf.

§ 1 Formålet med forskriften

Forskriften skal sikre at inngrep på og avlaving av hunder, katter, ildere, kaniner og smågnagere ikke påfører dyra unødvendige påkjenninger. Forskriften skal også sikre at inngrep er forsvarlig begrunnet og ivaretar hensynet til dyrets funksjonsevne og livskvalitet.

Kommentar:

Det er rimelig å anta at flertallet av kjæledyreiere ikke innehar kunnskap eller erfaring med avlaving. Det er derfor viktig å gjøre kravene til avlaving av kjæledyr like strenge som krav til avlaving av forsøksdyr og produksjonsdyr.

RDE foreslår ikke å begrense forskriften til kun å gjelde hunder, katter, ildere, kaniner og smågnagere, men å utvide den til å omfatte alle arter som lovlig kan holdes som kjæledyr i Norge. Forskriften bør altså være gjeldende også for fugler, reptiler (ev. også amfibier) og akvariefisk.

§ 2 Virkeområdet for forskriften

Forskriften gjelder veterinærer, dyreholdere og andre som utfører inngrep på eller avliver hunder, katter, ildere, kaniner og smånagere.

Forskriften gjelder ikke inngrep og avliving som omfattes av forskrift 18. juni 2015 nr. 761 om bruk av dyr i forsøk.

Forskriften gjelder heller ikke avliving

- a) av viltlevende dyr
- b) av dyr i nødstilfeller
- c) som omfattes av forskrift 13. januar 2013 nr. 60 om avliving av dyr.

Kommentar:

Samme kommentar som over. Første ledd bør omfatte alle arter som lovlig kan holdes som kjæledyr i Norge og som ikke reguleres av andre forskrifter som omhandler forsvarlig avlivning.

§ 3 Definisjoner

I denne forskriften gjelder disse definisjonene:

- a) «inngrep»: skjære eller stikke gjennom hud eller annet levende vev, ødelegge levende vev og fjerne hele eller deler av kroppsdeler og tenner
- b) «hund»: dyr av arten *Canis familiaris*
- c) «katt»: dyr av arten *Felis silvestris catus*
- d) «ilder»: dyr av arten *Mustela putorius*
- e) «kanin»: dyr av arten *Oryctolagus cuniculus*
- f) «smånagere»: domestiserte dyr av artene marsvin (*Cavia porcellus*), chinchilla (*Chinchilla laniger*), degus (*Octodon degus*), mus (*Mus musculus*), rotte (*Rattus norvegicus*), ørkenrotte (*Meriones unquiculatus*) og hamster (*Cricetidae spp.*).

Kommentar:

Samme kommentar som over vedr. utvidelse av arter.

§ 7 Tillatt merking

Hunder, katter, ildere, kaniner og smånagere kan merkes ved å injisere microchip for å identifisere dyret.

Katter og kaniner kan merkes med tatovering i øret dersom det er nødvendig for å kunne identifisere dem lettere.

Merking etter denne paragrafen kan utføres uten bedøvelse og smertebehandling.

Kommentar:

RDE ønsker obligatorisk individmerking av katt. Dette vil forhindre dumping og forenkle oppsporing av bortkomne katter.

§ 8 Tillatte metoder for avliving

Hunder, katter, ildere, kaniner og smågnagere kan ikke avlives med andre metoder enn

- a) overdose av et bedøvende legemiddel
- b) slag mot hodet etter vilkårene i § 9
- c) skudd mot hjernen.

Avliving med skudd skal skje med et egnet skytevåpen og prosjektil. Våpenet skal avfyres på nært hold og mens dyret er i ro, slik at skuddet treffer hjernen og dyret øyeblikkelig mister bevisstheten og dør.

Kaniner kan avlives også ved å bedøve dyret med boltpistol mot hjernen og deretter straks skjære gjennom begge halspulsårene.

Den som avliver dyret, skal forvise seg om at dyret er dødt.

Avliving med overdose av legemiddel skal utføres av veterinær. Avliving med slag, skudd eller boltpistol kan også foretas av andre kompetente personer.

Kommentar:

I forskriftsforslaget åpnes det for videreføring av muligheten for å avlive kjæledyr ved «[s]kudd mot dyrets hjerne». Avliving ved skudd innebærer risiko for å påføre dyr skader og lidelser. Dette kan for eksempel skje ved feil utført prosedyre (dyret beveger seg slik at skuddet bommer) eller ved bruk av feil utstyr (uegnet våpen eller kaliber). RDE ønsker derfor at det skal presiseres at a) overdose av et bedøvende legemiddel er det foretrukne alternativ ved avlivning.

Dersom skyting utføres på korrekt måte, kan det være en akseptabel avlivningsmetode. Flere krav til hvordan dette skal utføres bør allikevel inkluderes for å ivareta hensynet til dyret under avlivingen. Dyret bør fikseres på en måte som forhindrer rømning samtidig som det ikke stresser dyret unødvendig mye. Den som utfører avlivningen, må vite hvor dyrets hjerne er plassert og benytte egnet våpen og ammunisjon. Det bør innføres krav om at den som skal avlive kjæledyr innehar nødvendig kompetanse og er over 16.

Paragrafen bør utvides med passende avlivningsmetoder for de tidligere spesifiserte arter. Dersom avlivningsmetoder som ivaretar dyrevelferden ikke er etablert, bør de utvikles i samarbeid med aktuelle faginstanser.

§ 9 Nærmere vilkår for å avlive dyr med slag mot hodet

Disse dyra kan avlives med slag mot hodet:

- a) hundevalper, kattunger og ildervalper som ikke er eldre enn åtte døgn
- b) kaniner som veier mindre enn fem kilogram
- c) smågnagere.

Slaget skal være så hardt og velplassert at dyret øyeblikkelig mister bevisstheten og dør.

Kommentar:

For å sikre korrekt utført avlivning ved slag mot hodet, bør det innføres krav til at avlivningen utføres på hardt underlag (f.eks. betong) og ikke på gress, sand eller liknende.

Avliving kan skje uten nærmere begrunnelse

I Dyrevelferdsloven §3 heter det at «Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker». RDE reagerer derfor på at kjæledyr kan avlives uten nærmere begrunnelse og foreslår å inkludere et punkt om at omplassering er å foretrekke fremfor avliving når dette er til fordel for dyret.

På vegne av Rådet for dyreetikk

Kristian Ellingsen-Dalskau
Sekretær

